

Zde byl v srpnu r. 1966
postřelen neznámými pytláky
lesník
Ferdinand Mützel

Patrona

INFORMACE PŘÁTEL
POMNÍČKŮ A PAMÁTNÝCH MÍST
JIZERSKÝCH HOR

ZVLÁŠTNÍ
VYDÁNÍ

6 / 96

ZVLÁŠTNÍ
VYDÁNÍ

ROČNÍK 7

Na mnohá přání členů našeho sdružení a také z vlastní iniciativy jsem se pokusil sestavit nový a obsáhlejší seznam pomníčků a památných míst, na kterém jsem pracoval zhruba dva a půl roku. Abych mohl co nejpřesněji popsat jednotlivé památky, musel jsem všechny znovu obejít, zjistit jejich momentální stav a upřesnit lokalitu a místo, kde se nacházejí. Za použití literatury, encyklopedie, různých map, zvláště pak cenných rad a příspěvků od přátel jsem mohl seznam zpracovat. Chtěl bych tímto poděkovat všem, kdo mi pomohli, především panu Šourkovi, který formou zvláštního čísla Patronu připravil seznam k jeho vydání.

V Liberci dne 9. února 1996

Eduard Švajda

POUŽITÉ ZKRATKY

č.t.c.	červeně značená turistická cesta
m.t.c.	modře značená turistická cesta
z.t.c.	zeleně značená turistická cesta
ž.t.c.	žlutě značená turistická cesta

- S -	severní
- J -	jižní
- V -	východní
- Z -	západní
- SV -	severovýchodní
- SZ -	severozápadní
- JV -	jihovýchodní
- JZ -	jihozápadní

renov. r. obnoveno, opraveno roku ...

)
()

pomníček v opravě, v renovaci
původ pomníčku dodatečně zjištěn

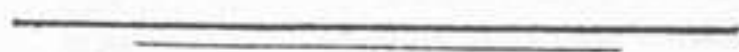
S e z n a m

p o m n í č k ů

a

p a m á t k ý c h m í s t

Jizerských hor a Ještědského hřebene

Sestavil

Eduard Švajda

1995

©

Jizerské hory

Frýdlantská pahorkatina

Černostudniční hřeben

Liberecká kotlina

POMNÍČKY TRAGICKÝCH UDÁLOSTÍ

Vraždy

Rytiřův kříž (<i>Edelmannskreuz</i>)	Hans Georg von Hartsthal	1631	les u Pertoltic
Klingerův kříž	Marianne Klinger	29. 3.1805	Rychnov - při ž.t.c.
Zabitý mládenec	Johann Anton Neumann	18. 7.1825	Hemrich - u trati
Maywaldův pomníček	Johann Gottlieb Maywald	17. 9.1838	u Jagniatkova ER
Pomníček Hirta a Christa		9. 2.1839	Šepia Góra (<i>Haunberg</i>) ER
Mützelův obrázek	Ferdinand Mützel	8.1866	Ptačí vrchy
Smrt u Königova kříže	Ginzel	13. 8.1867	silnice Luh - Krásný les
Malikova smrt	Franz Malek	20.11.1870	Kančí hora - SZ úbočí
Wenigerovy pomníčky	Rudolf Weniger	5.11.1890	Rozdrože Izerskie ER
Smrt u Neumannova kříže	Anton Wildner	11. 6.1896	polní cesta Nové Město - Ludvíkov
Gackův kámen	Viktor Gacek	9. 9.1927	Štolpišská silnice
Löwiho smrt	Erwin Löwy	3. 9.1929	Liberec - nad Strážním bukem
Kříž milenců	Liesel Thomas	asi 1940	Krásná Studánka
Smrt A. Feixové *	Annelore Feixová	10. 2.1960	Malý Semerink
Vražda S. Kučerové	Soňa Kučerová	1. 4.1966	Liberec - nad Strážním bukem
Kříž M. Bindové	Marcela Bindová	1. 4.1990	Liberec - Bosenská ul. - žel. násep

Sebevraždy

Huschkův kámen	A. Huschek	24.11.1875	Čertovy skály u Beran
Langeho kříž	Josef Lange	1904	Poledník
Tomannův kámen	M. Tomann	27. 7.1922	Jablonec - Mšeno - les u Silky
Hütterův kříž	Rudolf Hütter	1925	Kozí stezka
Wildnerův kříž	Wenzel Wildner	1926	Luh - les nad Štolpichem
Simonův pomníček	Hans Simon	1930	Černá hora kristiánovská
Památka M. Gierové	Marie Gier	29. 9.1943	Luh - les nad Štolpichem
Rösslerův kříž	Rudolf Rössler	29.10.1943	Mariánská hora - vrchol
Karpišková skála „Ivan“	Ivan Karpišek	12. 8.1947	Čertovy skály u Beran

Hausmannova smrt	Franz Hausmann	18. 9.1964	Viničná cesta
Veselého kříž	Václav Veselý	23. 7.1969	Horní Č. Studnice - u m.t.c.
Kříž D. Spinové	Dagmar Spinová	8.12.1974	Bedřichovská přehrada
Šafránkova památka	Vladimír Šafránek	25. 5.1981	Přebytek - v poli u posedu
Červeného kříž	Vladimír Červený	9.1992	Jelení kout - v lese u kmelce

Smrt pytláků

Henrichův kříž (Alter Henrich)		1813	pod Pytláckými kameny
Stammelův kříž	Augustin Zerkner	6.10.1863	u Bedřichovské přehrady
Krop - Seffův kříž	Josef Pörner	5. 5.1878	Bílá bučina pod Holubníkem
Pelzschmiedův kříž	Wilhelm Neißer	19.10.1879	Hajní kostel

Umrznutí

Křížový kámen	Hans Kleinert, George Weis	1666	Jablonec - Soukenná ulice
Effenbergerova smrt	Franz a Josef Effenberger	11. 2.1853	Klečová louka
U zmrzlého muže	Gottfried Blumrich	23.12.1864	lesní cesta Bulovka - Vyhlídka
Andrískova památka	Andreas Hoffmann	29.12.1962	Desná - Novina
Památka V. Splítkové	Věra Splítková	28. 2.1968	poblíž Josefodolské přehrady
Kříž M. Koldovské	Marie Koldovská	10. 3.1974	Horní Černá Studnice - pobl. z.t.c.
Pemlův pomníček	Vladimír Peml	31. 1.1976	pod Beranskou cestou
Památka T. Boka	Tomáš Bok	22. 1.1989	Milíř - JZ úbočí - skalní jeskyně

Utonutí

Fuchsův kříž	Alfred Fuchs	1912	při č.t.z. na Černé Desné
Johneho pomníček	Herbert Johne	22. 6.1930	Bedřichovská přehrada
Oulehlův kříž	Karel Oulehla	29. 6.1965	Liberec - Starý Harcov
Krausova smrt	Jiří Kraus	13. 9.1986	Na Čihadle
Štefkův kříž	Přemysl Štefek	31. 7.1990	Jablonecká přehrada
Křížek H. Brejchové	Hana Brejchová	24. 7.1991	Jablonecká přehrada
Křížek O. Libiaka	Oto Libiak	19. 7.1995	Fojtecká přehrada

Zabití bleskem

Hoffmannův kříž	Franz Hoffmann	21. 7.1881	Ořešník - SZ - úpatí
Kolářova památka	Jiří Kolář	14. 6.1966	Paličnick - vrchol. skalka
Kříž Ríši Hofmana	Richard Hofman	30. 7.1969	Nová Ves - lom u nádraží

Zbloudění

Památka Toníčka Kurze	Anton Kurze	27. 5.1790	Jelení Kout - Berany - pobl. m.t.c.
Kříž Aničky Richterové	Annel Richter	28. 5.1873	na břehu Bílého potoka

Neštěstí při lovu

Hermannova smrt	Heinrich Hermann	9.11.1905	poblíž z.t.c. u Hubertky
Neuwingerova smrt	Josef Neuwinger	9. 8.1922	Smědavská hora - S - úpatí
Pechova smrt	Adolf Pech	1.1933	Smrk - SZ - úbočí

Neštěstí při kácení stromů

Klogertův kámen	C. Klogert	1674	Vládní cesta - u z.t.c.
Köhlerova památka	Franz Köhler	1816	poblíž Nichtových Domků
Obr. V. Lahrové (Lahrwenzels Bild)	Veronika Lahr	24. 7.1829	Šindelový důl - při z.t.c.
Rückertův pomníček	Adolf Rückert	24.11.1874	Nové Město - SZ od Oslího buku
Geißlerův kříž	Ignaz Geißler		Oldřichovský Špičák - SZ - úbočí
Gärtnerův kámen	Josef Gärtner	1876	Červený potok u mostu
Holubův kříž	Franz Holub	1880	Žulový vrch - SZ - úbočí
Effenbergerův kříž	Josef Effenberger	8. 4.1895	Hemrich - pod Viničnou cestou
Neumannův pomníček	Karl Neumann	21. 3.1928	Harta - zákrut Smědé
Patzeltův kříž	Adolf Patzelt	7.12.1932	Hemrich - nad Viničnou cestou
Horáčkova smrt	Ernst Horáček	10.11.1951	nad Jedlovou cestou - č.t.c.

Neštěstí při svážení dřeva

Preißlerova smrt	Franz Preißler	15.12.1838	Richterova cesta
Mužičkova památka	Franz Mužiček	27. 3.1851	Beranská cesta
Wenzrichův pomníček	Florian Krause	19. 3.1866	pod Sedmitrám. mostem - při z.t.c.
Enderův obrázek	Anton Ender	10.12.1869	Rapická hora - Z - úbočí
Hieblův pomník	Franz Hiebel	29. 2.1878	Harcovský hřeben - Z - úbočí
Jägerův kříž	Josef Jäger	1878	pod Hlídači Koutu
Augstenův pomníček	Ignaz Augsten	17. 1.1980	na břehu Bílého potoka
Kratzerův obrázek	Josef Kratzer	3. 1.1890	údolí Hájeného potoka - ž.t.c.
Linkeho kříž (Hummrich Heinrich)	Heinrich Linke	10. 3.1903	Mariánská hora - Bučina - z.t.c.
Zimmermannova smrt	Wendelin Zimmermann	12. 2.1905	pod Rozmezím
Kříž v Šindelovém dole	Adolf Lange	10. 1.1910	u Šindelového potoka
Jägerova smrt	Josef Jäger	1. 1.1927	Dolní Maxov - les u Kamenice
Jägerův pomníček	Karl Jäger	28. 1.1927	Kristiánovská cesta - m.t.c.
Maiwaldova smrt	Gustav Maiwald	2. 2.1930	Velký Štolpich - u horního mostu

Ostatní úrazy a jiná neštěstí

Kříž u Hoyerova domu		asi 1750	Jizerka
Bäumelův kříž	Johann Bäumel	21.11.1842	Svinské čelo
Pojerova památka ()	Pière Pojer	29.12.1873	Oldřichov - u tunelu
Wanderův pomníček	Wilhelm Wander	8. 1.1874	Oldřichov - Čertova jáma
Wildnerova smrt	Ferdinand Wildner	10. 2.1886	Rokle Černého potoka
Görlachova smrt	Stefan Görlach	20. 2.1893	Dolní Řasnice - u kostela
Melzerův pomníček	Robert Melzer	19. 8.1905	při z.t.c. u Bedřich. přehrady
Schmidt - Gustlův kříž	Gustav Ressel	20.12.1907	Čínská cesta
Krauseho kříž	Emil Krause	21. 5.1922	Ořešník - Zahradní stráž
Wildnerův pomníček	Jos.Wildner, Oswald Leubner	12. 6.1930	Hejnice - Na hrádkách
Kříž na železničním mostě		21. 3.1934	Tanvald - u nádraží
Svobodova smrt	Josef Svoboda	14. 7.1965	Viničná cesta
Andrejkova památka	Ján Andrejka	25. 1.1987	při silnici u Ptačích kup
Polákův kříž	ing. Zdeněk Polák	8.12.1987	Albrechtice/Fr. nad hájovnou
Pařízkův kříž	Martin Pařízek	9. 9.1989	pod Kneipou
Lamichova památka	Lubomír Lamich	25. 4.1992	u Návarova na Kamenici
Smrt v Malém Štolpichu	„Pety a Agnes“	6. 4.1994	při m.t.c. pod vodopády

Neštěstí na železnici

<i>Pavčina Löffelmannová</i>	<i>pomník</i>	7. 8.1971	<i>Oldřichov v. H. poblíž zastávky</i>
<i>Miroslav Burík</i>	<i>deska na kameni</i>	26. 5.1986	<i>Velké Hamry - les Na Marjánce</i>
<i>Eduard Vraštil a Karel Svatý</i>	<i>pomník čtrnácti obětem</i>	25. 8.1990	<i>Spálov - „Edův most“</i>
<i>Miluše Beldová</i>	<i>pomník</i>	21. 7.1993	<i>Proseč n. N. - poblíž zastávky</i>

Letecké katastrofy

<i>Trosky francouzských sportovních letadel (Cesna, Piper)</i>	<i>Patrick Lejeuner François Dreulle Sebastian Reault Henry Thiercelli</i>	23. 4.1992	<i>Smědavská hora - S - úbočí</i>
--	--	------------	-----------------------------------

Silniční nehody

<i>Josef Hubáč</i>	<i>pomník</i>	9. 2.1946	<i>Arnoltice</i>
<i>Václav Kotek</i>	<i>pomník</i>	16. 6.1949	<i>Dobrá Voda - dol. část obce</i>
<i>Slavomír Kozák</i>	<i>pomník povalen</i>	20. 8.1962	<i>Frýdlant - Hag</i>
<i>Jana Sekyrová</i>	<i>pomník</i>	23. 8.1966	<i>sil. Frýdlant - Arnoltice</i>
<i>Vítězsl. Jiránek a Dagmar Kosinová</i>	<i>kříž</i>	29. 7.1969	<i>Souš - za přehradou</i>
<i>Václav Chum</i>	<i>pomník</i>		<i>sil. Vrkoslavice - Nová Ves</i>
<i>Vladimír Medek a Miroslav Musil</i>	<i>pomník</i>	23. 7.1971	<i>Dolní Vítkov</i>
<i>Miroslav Hron</i>	<i>pomník</i>	24. 3.1972	<i>Nichtovy Danky</i>
<i>Jiří Hovorka</i>	<i>pomník</i>	13. 3.1974	<i>Zelené údolí u Jablonce</i>
<i>Aleš Dubský a Vladimír Jelenecký</i>	<i>kříže a deska</i>	7. 6.1975	<i>Liberec - Kateřinky</i>
<i>Josef Matěcha</i>	<i>kříž na opěrné zdi</i>	27. 5.1976	<i>Antonínov</i>
<i>Jaroslav Petrus</i>	<i>kříž na stromě</i>	30. 6.1977	<i>Libverda</i>
<i>R.Páralová, M.Slavíková, F.Loziňák</i>	<i>pomník</i>	22. 9.1985	<i>Jistebsko</i>
<i>Jiří Šarboch</i>	<i>kříž na stromě</i>	1989	<i>Rádlo</i>
<i>Věra Honcová</i>	<i>kříž na stromě</i>		<i>Hajniště</i>
<i>Reinisch</i>	<i>Kříž na stromě</i>		<i>sil. Předlánc - Pertoltice</i>
<i>Helena Martincová</i>	<i>pomník</i>	6. 7.1990	<i>Liberec - Vesec - Česká ul.</i>
<i>ing. Jiří Tauchman</i>	<i>tabulka na skále</i>	27. 2.1994	<i>Josefův Důl</i>
<i>Kateřina Bezoušková</i>	<i>tabulka na stromě</i>	20. 8.1994	<i>Luh - poblíž nádraží</i>

PAMÁTNÁ MÍSTA OBĚTÍ VÁLEK A NÁSILÍ

Staré válečné pomníky

<i>Oslí buk</i>	<i>zarostlý kříž a pylon</i>	1758	<i>při sil. N. Město - Jindřichovice</i>
<i>Kříž obětí</i>	<i>původně pomník</i>	1760	<i>Luh - při z.t.c. do Hejnic</i>
<i>Železný kříž</i>	<i>kamenný kvádr s křížem</i>	1797	<i>Dolní Luh - u statku</i>
<i>Ruské kříže</i>	<i>kříž a tabulka</i>	1813	<i>Sporné území - Zadní Studánka</i>
<i>Pomník Antona Pfohla</i>	<i>mohyla</i>	1854	<i>Dolní Vítkov - při hl. silnici</i>
<i>Pomník por. Aloise Pischofa</i>	<i>lapidarium</i>	1862	<i>Liberec - Budyšinská ulice</i>

Válka prusko - rakouská r. 1866

Pomník v Tongrundu	bez desky		při silnici Frýdlant - Kunratice
Pamětní kámen Josefa Czama			Dolní Vítkov - pol. cesta za statkem
Pomník obětem		z r. 1874	Kokonín-hor.část obce-při hl.sil.
Fylon na Šancích	bez desky, na balvanu		Milíře - lesík u kaple
Mohyla	bez desky	z r. 1894	Milíře - u silnice
Pomník veteránů	lapidárium	z r. 1868	Liberec - Budyšinská ulice
Pomník Emericha Berty			Stráž n.N. - u kostela
Pamětní deska E. Berty		z r. 1896	Stráž n.N. - na zdi kostela
Tabulka na místě zranění E. Berty			Stráž n.N. - Bergerovo náměstí
Mohyla	bez desky		Rýnovice - za panelovými domy

I. světová válka - pomníky

Liberec, Andělčina ulice	povalen		na hřišti
Liberec - Kunratice	bez desky		na silniční křižovatce
Liberec - Vratislavice	podstavec pomníku		naproti škole
Jablonec, roh Sadové a Poštovní	bez desek		u městského parku
Jablonec, Máchova	bez desky		v parčíku
Jablonecké Paseky, Lučanská	bez desek		na křižovatce
Horní Černá Studnice			při silnici
Horní Tanvald	bez desky		u kostela
Tanvald - Šumburk, Husova	busta T.G. Masaryka, I. a II. odboje		v parčíku
Horní Lučany	bez desky		Böhmová kotlina - při m.t.c.
Lučany			u kostela
Dolní Polubný	bez desky		na hřišti
Dolní Řasnice			na hřbitově
Rudolfov			před hřbitovem
Bílý Potok			před kostelem
Janov			u kostela
Dobrá Voda			poblíž prodejny
Libverda			v lázeňském parku
Srbská			před školou
Oldřichov v Hájích			na hřbitově
Hraničná	z r. 1930		při silnici nad Janovem - č.t.c.
Zbytky			u cesty pod silnicí
Bulovka			u kostela
Pertoltice			před kostelem
Andělka			v dolní části obce
Rychnov	renov. r. 1993 - obětem světových válek		před kostelem
Pulečný	renov. r. 1994		před školou
Stráž nad Nisou			před hřbitovem
Větrov			před školou
Zlatá Olešnice	doplněna jména obětí II. světové války		u kostela
Smržovka	bez desky		poblíž Parkhotelu
Haratice			při silnici v dolní části obce
Zásada			u silniční křižovatky
Maršovice	poškozena textová část		v lesíku poblíž hl. silnice
Sklenařice	doplněna jména obětí II. světové války		u hostince Mexiko
Desná I.	památník I. a II. odboje		při silnici pod kostelem (u kina)
Hamska	doplněna jména obětí II. světové války		před hřbitovem
Dětrichov	bez desky		před hřbitovem
Frýdlant	poškozena textová část		před hřbitovem v lesíku

Raspenava
Český Šumburk
Příchovice
Albrechtice v J.h.
Rejdice

z r. 1929

pomník obětem obou světových válek

na hřbitově
při silnici u školy
před hřbitovem
při hl. silnici nedaleko kostela
v zahradě u prodejny

II. světová válka - pomníky

Liberec - Ruprechtice	památník obětem války, hroby	Hřbitov hrdinů
Liberec - Ruprechtice	Francouzský památník	Hřbitov hrdinů
Liberec, Ruprechtická ul.	památník a společný hrob	židovský hřbitov
Liberec, Štefánikovo nám.	památník světových bojišť	před kasárnami
Liberec - Vesec, Doubská ul.	pomník místním občanům	v parčíku u školy
Dolní Smržovka	památník padlým odbojářům	při silnici na Hamrsku
Vlastiboř	památník partyzánského odboje	v hor. části obce - při z.t.c.
Vlastiboř	pomníček a zemljanka „Konstantin“	v lese - při z.t.c.
Příchovice - Štěpánka	zbytky pomníku a hrobů německých vojáků	za rozhlednou
Dětrichov	hrob a pomníček osvobození	před hřbitovem
Maršovice	pomníček odstraněn r. 1995	při hl. silnici - v zahradě
Jablonec, Pasecké náměstí	památníček Julia Fučíka	v parčíku
Jablonec, Liberecká ulice	památník obětem válek a násilí z let 1948-89	poblíž hlavní pošty
Jablonec - Vrkoslavice	pomník s nápisem „Lidé bděte“	u školy

Pomníky osvobození

Jablonec, Horní náměstí		u kostela
Jablonec - Mšeno		u kostela
Kokonín		u Kulturního domu
Horní Řasnice		před školou
Lučany		v parčíku
Bílý Potok		poblíž školy - při č.t.c.
Oldřichov v Hájích		u knihovny
Nové Město pod Smrkem		před hřbitovem
Jindřichovice pod Smrkem		v parčíku
Rádlo		u školy
Raspenava		u školy v parčíku
Bulovka		při hl. silnici poblíž kostela
Arnoltice		při hl. silnici
Horní Polubný		v parčíku poblíž kostela

Památníky koncentračních táborů

Rýnovice	památník obětem poboč. KT Groß - Rosen 1942-45	z r.1948	v lesíku u závodu LIAZ
Rychnov	památník obětem poboč. KT Groß - Rosen 1943-45	z r.1972	před nádražím
	památník obětem 7. států	z r.1984	v areálu továrny
	pamětní místo	z r.1985	u továrny

Pomníčky obětem z let 1938 - 1945

Pomníček pohraničníků	Václav Čep Bohumil Hošek Josef Vojta Bohumil Novotný	23. 9.1938	Srbská
Alfred Stumpe		2.10.1938	Hrabětice - u Jablonecké chaty
Václav Šourek		3. 5.1945	Držkov - Potůčky

Věra Kozáková	8. 5.1945	Dolní Smržovka
Josef Kouřil	8. 5.1945	Velké Hamry - les na Marjance
Josef Zemánek	8. 5.1945	Velké Hamry - les na Marjance
Václav Thoř	6. 6.1945	Višňová - na silniční křižovatce
Hrob mrtvých mužů		Liberec - pod Ruprechtickým lomením

Pamětní desky obětem z let 1938 - 1945

Otakar Kodeš	22. 9.1938	Heřmanice - skála při hl. silnici
Otakar Kodeš		Frydlant - Kodešova ulice
Niklos Glater Radnoti	1944	Liberec - Tyršova ul. - budova TU
Miroslav Musílek	7. 5.1945	Velké Hamry - budova kina
Oběti posledního dne války	9. 5.1945	Liberec - Doubí - Hodkovická ul.
		Marie Bacušková
		Trudi Mihulková
		František Šťastný
		Karel Verner

Pamětní desky obětem z poválečných let

št. nstr. Rudolf Červený	15. 1.1946	Liberec - Rochlice - Kyjevské nám.
št. nstr. Miroslav Klicpera	28. 8.1947	Nové Město - Ludvíkovská ul.

Pamětní desky obětem 21. srpna 1968

Desná	Marie Vodáková Dana Škávová	z r. 1968	při hl. silnici u skláren - č.t.c.
Liberec, Benešovo náměstí	Eva Livečková Bohumil Kobr Stanislav Veselý Jindřich Kuliš Vincenc Březina Rudolf Šťastný Josef Fialka Zdeněk Dragoun Miroslav Čížek	odhal. r. 1990	zeď průčelí radnice

PAMÁTNÁ MÍSTA

Pomníky a pamětní kameny

Gustav Leutelt (1860 - 1947)	renov. v r. 1994	Josefův Důl - u kostela
Gottfried Menzel (1798 - 1879)	z r. 1884	Nové Město - u kostela
MUDr. Václav Šamánek (1846 - 1916)		Liberec - Šamánkova ul.
Hermann Löns (1866 - 1914)	z r. 1935	Liberec - Mariánská cesta - ž.t.c.
Helmuth Karl von Moltke (1800 - 1891)	poškozen z r. 1896	Skłarska Poreba FR
Jindřich Jevgenij Vitáček (1880 - 1945)		Sklenařice
Dr. Harz Kudlich (1823 - 1917)	poškozen	Dolní Řasnice
JUDr. Přemysl Šámal (1867 - 1941)	z r. 1990	Nová louka
Wolfgang Amadeus Mozart (1756 - 1791)	bez desky	Tanvald - Výšina
MUDr. Wilhelm Lange (1813 - 1891)	bez desky	Jizerka
Božena Němcová (1820 - 1862)		Liberec - nám. Českých bratří
Theodor Körner (1781 - 1813)	bez desky z r. 1909	Smrk - vrchol plošina - m.t.c.
Theodor Körner	bez desky	Horní Tanvald - u m.t.c.
Friedrich Schiller (1759 - 1805)	bez desky z r. 1805	Šumburk n.D. - park u kostela
Friedrich Schiller	bez desky z r. 1805	Krásná Studánka - u rybníka

Ludwig Hlasiwetz	nachýlen - bez desky	Liberec - u zoologické zahrady
Friedrich Ludwig Jahn (1776 - 1852)	bez desky	Liberec - areál ZOO
Friedrich Ludwig Jahn	povalen	Dolní Maxov
Pamětní kámen císaře Josefa II.	bez desky	Karlov - při silnici
Pamětní kámen císaře Františka Josefa I.	pomník osvobození	Arnoltice
Pomník císaře Františka Josefa I. přepracován na pomník Franze Schuberta (1797 - 1828)	bez desky	Horní Tanvald - náměstí
Císařský kámen - 15. 9. 1779		Milíře
Pam. kámen „Alain Prinz Rohan 16. 1. 1893 - 1913“		Rádelský les
Pamětní kámen místních hasičů		Tanvald - Žďár - na hřišti
Pomník Sokolu - 1947		Desná I. - při silnici
Kámen Skautů - 1947		Liberec - Lidové sady
Pyramida	z r. 1828	Jizerka
Pomníček památce spisovatelů a básníků českého severu		Hamrska - u kostela
Pomník ke 150. výročí trvání sklářské osady - 1775 - 1925	z r. 1925	Kristiánov
Kámen „Kotel“ - 1904		Jablonec - Turnovská ulice
„Ptačí kámen“ - 1934		Prosečský hřeben
Pamětní kámen obětem protržené přehrady - 18. 9. 1916	z r. 1933	Desná I. - u mostu
Kámen „Forstrat Tetsch Ruhe - 1. Mai 1925“		Hloží u Rádla
Skála „Maria hilf“		pod Hradešínem - u hl. silnice
Skála „Graf Johannes Fels - 1900“		Šwieradów Zdrój FR
Skála „Guttenberg - Felsen - 1905“		pod Oldřich. Špičákem - při z.t.c.
Skála s výklenkem pro pam. desku císařovny Alžběty	deska odstr. r. 1924	V. Štolpich - u dol. mostu - ž.t.c.
Kámen zlatokopectví - XI. - XIV. století		pod Zlatými Janami - m.t.c.
Kámen rýžování zlata (tři kameny)		při m.t.c. pobl. Rozdrože Izer. FR
Hřbitovní kámen - 1734 - 1932	z r. 1933	Rychnov - býv. hřítov u kostela
Kámen republiky		Stará poutní cesta
Kámen republiky - 1918 - 1928		Rokle Černého potoka
Kámen republiky - 1928		pod Streitovým obrázkem

Pamětní desky

Viktor Dyk (1877 - 1931)		Návarov
Josef Ressel (1793 - 1857)		Jindřichovice pod Smrkem
František Xaver Šalda (1867 - 1937)		Liberec - Sokolská ulice
Josef Riedel (1816 - 1894)	z r. 1896	Říčka - budova pensionu
Josef Jungmann (1773 - 1847)		Libverda
Antal Stašek (1843 - 1931)		Stanový - čp. 66
Hubert Tille (1744 - 1804)		Liberec - Křížový kostel
Anton Neuhäuser		Liberec - Křížový kostel
Friedrich Schiller	poškozena z r. 1905	Mariánská Hora - při z.t.c.
Friedrich Schiller	z r. 1905	Mníšek - přehradní hráz
MUDr. Václav Šamánek	z r. 1924	Liberec - Na svahu
Karel Vacek a Vlasta Burian	z r. 1994	Liberec - Masarykova třída
Návštěva přírodovědce von Wirchowa - 3.6.1895		Pohanské kamery u Višňové
Stavba hasičské zbrojnice - 2.7.1803		Liberec - Barvířská ulice
Stavba městského divadla - 1801 - 1803	původní ve vstup. hale	Liberec - Benešovo náměstí

Pamětní desky horolezců

Karl Gahler	zahyn. 8. 7.1906	z r. 1907	Uhlířova čepice
Karl Hölzel	zahyn. 1.10.1933		Frydlantské cimbuří
Josef Čihula a Erich Soukup	zahyn. 7. 2.1966		Kazatelna

Rudolf Kauschka (1883 - 1960)
 Miroslav Machovič (1935 - 1989)
 Emil Novák (1921 - 1989)

z r. 1961
 z r. 1969
 z r. 1989

Náhrobek
 Dolní Hlídač Koutu
 Věž Grálu

Breuerova památka

Eduard Breuer
 Reinhold F. Gränzer
 Bruno Gubitz
 Hermann Kurzweil

Čertův kámen

Deska prvolezců a cepín
 Deska prvolezců

Zvon
 Čarostřelec

Kříže

Gahlerův		renov. r. 1994	na Tetřevím kameni
Gahlerův nad Červeným potokem		renov. r. 1994	při les. silnici na balvanu
Mlynářův (Buschmüllers Kreuz)	1864		nad ruprechtickým lomem - při m.t.c.
Hutterův	1834		pod Bílou skálou - při ž.t.c.
Lichteneckerův			Vládní cesta - z.t.c.
Richterův	1850		Richterova cesta
Christoph Umana		lesní pobožnost	Dlouhá hora - na hřebeni
Fabiánův		zlomen	Zahájí u Hutě
Tomášův			Tomášovy vrchy
Jurischův			Jizerka - při silnici
Rydvaldův		urazen	Berany - při z.t.c.
Ullrichův	1804	renov. r. 1994	Rychnov - Mlynářská ulice
Pachterův			poblíž silnice Ludvíkov - Libverda
Rodiny Bartelových	1836		Souš - u křižovatky turist. cest
Mariánskohorský	1705		Mariánskohorské boudy
Pamětní	1863		Rýnovice - ul. U družiny
Na Mlakách	1943		u vrcholové skály na stromě
Na Královské výšině			při silnici Královka - Hrabětice
Na Scheibe		renov. r. 1993	při ž.t.c. na stromě
Na Bramberku	1914		v osadě
Na Jedlové cestě	1778		při č.t.c. Bílý Potok - Sedmitrám. most
Na Jelením potoce			u Josefova dolu na vrcholu skály
Na Horské		renov. r. 1991	Liberec - pol. cesta k les.koupališti
Na Ořešniku		renov. r. 1991	vrcholová skála
Na Paličniku		renov. r. 1992	vrcholová skála
Na Frýdlantském cimbuří		renov. r. 1993	vrcholová skála
Nad Tesařovem			lesní cesta poblíž vysílače
Pod Dračím vrchem		urazen	na křižovatce turistických cest
Pod Malým Špičákem			Horní Tanvald - při m.t.c.
Pod Zvonící)			skála pod chatou
U plechového pánaboha			u les. sil. nad Mariánskohor. Bd.
U ztraceného pánaboha			Exkursní cesta pod Čihadly
U pánaboha		na pahýlu stromu	u Hor. Hlídače Koutu - na stromě
U Lysých skal - „Macek 9.5.1990“		renov. r. 1992	poblíž z.t.c.
U křížku (Mühlsteinkreuz)			Albrechtice - skalka u lyž. vleku
U býv. Stieplovy vily			Liberec - St. Harcov - na stromě
U pensionu Orion			Liberec - N. Harcov - na skále
U Farské louky		část. zarost. do stromu	poblíž Staré poutní cesty
U Dobráka		urazen	Rádelský les
U tří lip	1810		při z.t.c. Smržovka - Kynast
U Anděla Strážce	1755	urazen	Rychnov - u vodárny nad silnicí
V Horním Polubném			při z.t.c. k Nýčovým Dvorkům
V Libverdě			při hl. silnici u lázeňského parku

Smírčí kříže

Andělka			u kostela
Luh			u Břehu Smědé - při z.t.c.
Raspenava			pod nádražím v zahradě
Vysoké nad Jizerou			Kozina - poblíž silnice do Semil
Vysoké nad Jizerou	1736	obrostlý křovím	Kozina - při polní cestě k městu
Železný Brod			u kostela
Dolní Oldříš		nachýlen	u hřbitova
Dolní Řasnice		obezděný stěnou márnice	na hřbitově

Obrázky

Beránek boží		na stromě před štolou	Rapická hora - V. úpatí
Körtelův		kříž na stromě	Smuteční stezka
Emauzský			Stará poutní cesta
Streitův		na stromě	Smuteční stezka
Plischkeho		skalní výklenky	Hemrich - při silnici
Sixtinská Madona		v koruně stromu	Bramberk - kříž. turist. cest
Poutní	1867	skalní výklenek	Malý Štolpich - při m.t.c.
U Josefodolské přehrady		skalní výklenek - prázdný	při pravobřežní cestě
Ve Žďáru		výklenek v kameni - prázdný	při z.t.c.

Význačné stromy

Císařská lípa	1779	tabulka	Jablonecké Paseky - U staré lípy
Strážní buk (pův. Křížový)	kříž	renov. r. 1994	při č.t.c. z Liberce do Rudolfova
Křížový buk	kříž		u Hubertky
Hřebenový buk	kříž	renov. r. 1995	sedlo Oldř. Špič. - při z.t.c.
Buk anděla strážného		obrázek	při les. sil. pod Tišinou - č.t.c.
Schillerův dub	1905	kámen s pam deskou, renov. 1994	Stráž n.N.

Památky skláren

Rejdice	1577 - 1720	deska na zdi kaple Piety	Bradlo
Huť	1533 - 1717	pomníček	při z.t.c. Berany - Huť
Kristiánov	1775 - 1887	deska na kamenné zdi	u Fuchsova domu
Mšeno	1548 - 1784	deska na zdi kaple	Jablonec - Palackého třída
Sklenařice		pamětní kámen	Tomáš. vrchy - při m.t.c. - u kaple

Poutní a památná místa

Křížová cesta U obrázku	1807 - 1833		Liberec - Ruprechtice
Křížová cesta na Seibtově vrchu			Horní Maxov - Slovanka
Křížová cesta na Trništi	1878 - 1901		Hraničná
Stará poutní cesta			Hemrich - Hejnice - m.t.c.
Rozvaliny kostela sv. Jakuba	1350		Jindřichovice pod Smrkem
Pohanské kameny			Višňová
Sklářský hřbitov	1780		Kristiánov
Židovský dům	1813		Klášterní vrch - JV - úbočí
Vorbachova loupežnická jeskyně			Kopřivník - SZ - úbočí
Köglerova jeskyně	1895		Čertovy skály u Beran
Staré cínové doly			Rapická hora - Měděnec
Památný dům Dr. Johanna Kittela (1704 - 1783)			Krásná
Kultovní místo pohanských bohoslužeb			Bílý Flins - Izersie Garby FR
Památky Josefa Pattermanna (1852 - 1936)			Horní Polubný - hřbitov
Památky rodiny Amlerových	9.1.1903		Karlov v J.h. - hřbitov
Bílá smrt	19.2.1909		sedlo Holubníku - při z.t.c.
Mešní kameny	1757		Liberec - St. Harcov - Rudolfov

Památná místa dělnického hnutí

Pomník památce revolučních bojů na Jablonecku		Jablonec - Podhorská třída
Památník oslav 1. Máje	1890	Liberec - Lidové sady
Památník tábora lidu v Podkrkonoší	16.8. - 20.9.1868	Petruškovy vrchy
Pomníček „U polního zámečku“	18.7.1869	Liberec - Husova tř. - u nemocnice
Památník děl. srazů a slavností	21.5.1896 - 16.6.1935	Královská výšina
Památník lučanské pozdvižky	29.1.1890	Lučany - u skláren
Památník dělnických stávek	1886 - 1936	Jablonec - Mšeno - u Silky
Pomník Johanna Gödela	29.8.1931	Proseč nad Nisou
Pam. deska Ferdinanda Schwarze (1852 - 1906)		Stráž nad Nisou
Pam. deska sídla sociální demokracie	1869	Liberec - Valdštýnská ulice
Pomník obětem demonstrace	Václav Hůlek 21.5.1896 Josef Mařan Robert Weinert	Liberec - Doubí - Hodkovická ulice
Pomník svárovské stávký	31.3.1870	Svárov
Pomník obětem svárov. stávký -	František Bartl Josef Linhart Pavčina Linková František Duřka Josef Pavlata Jáchym Fišer	Držkov - hřbitov

Horské kaple

Brechschiédova		Andreas Kunze	Horní Maxov - při z.t.c.
Navštívění P. Marie	1803		Karlovy
P. Marie			Mariánská Hora
P. Marie			Horní Černá Studnice
Jana Nepomuckého	1729		Albrechtice u Frýdlantu
P. Marie bolestné	1799		Milíře
Sv. Anny			Horní Tanvald
Sv. Václava	1790		Hamska
Petrova		renov. r. 1995	Radčice - u cesty do Mníšku
Piety			Rejdice - Bradlo
V Dolních Rejdicích			nad silnicí
V Rejdicích			u kostelní cesty
Ve Světlé u Tanvaldu		renov. r. 1993	při z.t.c. do Příchovic
V Pustinách			při m.t.c. do Příchovic
Pod Trníštěm	1813		Hraničná - při silnici
Na Novině			poblíž m.t.c. na Souš
V Příchovicích			při staré cestě do Tesařova
V Dalešicích			Dalešický vrch - JZ - úbočí

SILNICE A CESTY

Stavby silnic a cest

Stará Smědavská silnice	1872	skalka pod Brzdou	při č.t.c. pod chatou Smědava
Nová Smědavská silnice	1816, 1895	kámen „Brzda“ (Hemstein)	při č.t.c. pod chatou Smědava
Štolpišská silnice	1891	kamenné zábradlí	serpentýna ve Velkém Štolpichu
Soušská silnice	1898	patník poblíž srubu	cíp přehrady
Lasičí cesta	1901	skalka na hřebeni	Jelení stráž
Kozi stezka	1909-10	skála poblíž vodopádu	rokle Černého potoka - při z.t.c.
Nouzová cesta	1914	deska na skalce	Dolní Maxov
Průtah silnice I/13-35	1973-1983	deska na portále tunelu	Liberec - pod nádražím

Kamenné rozcestníky a milníky

Horní Černá Studnice			při z.t.c. - poblíž kapličky
Bedřichov			při č.t.c. - u Lesní chaty
Janov			při č.t.c. nad hřbitovem
Hrabětice			při č.t.c. pod Severákem
Karlovy			při č.t.c. na křižovatce
Mářovice		válcový sloupek	při z.t.c. na křižovatce
Liberec - Lidové sady		nápis Annenveg - Rudolfsthal DGV	rozcestí m.t.c. a č.t.c.
Josefina Huť FR			při silnici do Harrachova
Dalešice	1802	milník - Johann Zacharias Roemisch	při z.t.c. na siln. křižovatce
Albrechtice		milník č. 20	při hl. silnici v dol. části obce

PRAMENY - STUDÁNKY - PŘEHRADY

Prameny

Stálý pramen	nápis - Dauerquelle 1902 - 1904	Nové Město - Polesí
Na Trništi	poutní místo	Hraničná - poblíž Hašlerovy chaty
Härtwigův	kámen bez desky naproti prameni	Smržovka - pod Parkhotelem
Hertin	nápis - Herta - Quelle	Šumburk nad Desnou
Hraběnky Marie	nápis - Gräfin Marie Quelle 1901	při les. silnici pod tišinou - č.t.c.
Breuerův	nápis Anton Heinrich Breuer 1908	Smržovka - pod sáňkařskou dráhou
Seibothův	zastřešen	Dobrá Voda
Adamův	nápis Adams - Quell 1921	Schwedlerova planina FR - m.t.c.
Pramen Nisy	nápis Pramen Nisy, kámen	Nová Ves nad Nisou
Kyselka	zastřešen	údolí Ztraceného potoka

Studánky

Plischkeho		Hemrich - při silnici
Mordýřská	měděnná destička	Prostřední cesta pod Černou Studnicí
Seibtova	renov. r. 1931	pod Slovankou
Dobrá Voda		Desenský hřeben
Studánka s lilii		nad Strážním bukem - při ž.t.c.
Ptačí napajedlo	měděnná destička	Prosečský hřeben
Zázračná	neudržovaná	Liberec - Ruprechtice - U obrázku
Kamenná	reliéf se zašlým textem	Liberec - St. Harcov - Revírní cesta
Wolfgangova	nápis Wolfgangsbrunnen	Przecnica (Ober Querbach) FR
Seibthova	zastřešena	Hradešín - SV - úbočí

Přehrady

Liberecká	původní deska na skalce	1902 - 1904	u chaty Povodí Labe
	informační deska		na zdi chaty Povodí Labe
Jablonecká	frm. deska Franz Schön und Söhne, Prag, 1906 - 1909		ochoz hráze
	frm. deska Franz Schön und Söhne, Prag, 1906 - 1909		výpust' hráze
	frm. deska Franz Schön und Söhne, Prag, 1907 - 1910		ústí štolý od Pasek
	frm. deska Franz Schön und Söhne, Prag, 1905 - 1910		začátek štolý v Loučné
	frm. deska Ch. Lieser, Reichenberg - Gablonz		výpust' hráze
Protržená	frm. deska Franz Schön und Söhne, Prag, 1912 - 1914		ústí štolý na Souši
Souš (Darre)	deska stavby úpravny vody	1974	pod hrázi - při m.t.c.
Josefodolská	deska stavby na kameni	1976 - 1982	uprostřed hráze

HRANIČNÍ A REVÍRNÍ KAMENY

Hraniční kameny

HR SR 1735 (3 kameny)
SR 1818
N 1784
1761
FS 1845 311
HF HR HM 1822
Herrschaft Reichenberg Herrschaft Friedland
S M G F 1749
S t R
HR HS No 70

Liberec - pod Libereckou výšinou
Liberec - Lidové sady - při č.t.c.
Liberec - Lidové sady - poblíž č.t.c.
Liberec - areál ZOO
u Jizerky - soutok Jizery a Jizerky
Rozmezí - u skály Velc
Mníšek - při silnici do Liberce
u Bulovky - při z.t.c. do Srbské
Liberec - Ruprechtice - poblíž Strážní ulice
Souš - nad silnicí v cípu přehrady

Revírní kameny

1851
1859
1865 1824
SH L H 1949
1938
No 44 D
W

Rýnovice - okraj lesa nad obcí
Rýnovice - okraj lesa nad obcí
Rýnovice - okraj lesa nad obcí
Lukášov - na břehu Harcovského potoka
Ořešník - při č.t.c. k vodopádu
Rudolfov - při č.t.c. do Liberce
Bedřichovská přehrada - poblíž hráze

DATA A LETOPOČTY VYTESANÉ DO SKAL

14.6.1885 873 m.ú.M.
1912
1907 - 1910 R A F
1906
1924
19..
1860
1907
1381 1421
A B W K 1860
F U 1904
1944

skála u rozhledny
vyhlídková skála
skála poblíž myslivny
vrcholová skála
skála na SZ - úbočí
skála pod loupežnickou jeskyní
střední skála
skála u rozhledny
vyhlídková skála
Zlomený kámen
skála poblíž Tlusté jedle
skalní kryt
Černá Studnice
Trniště
Liberec - starý Harcov
Mariánská hora
Mariánská hora
Kopřivník - SZ - úbočí
Lysé skály
Prosečský hřeben
Jezdec
poblíž z.t.c. na Poledník
Hacovský les
Tanvald - poblíž zastávky

R Ů Z N Ě

Vrcholový - směrný kámen
Kámen s letopočtem 1935
Kámen s letopočtem 1738 a Kamenný stůl
Kámen zřízení urnového háje
Kámen s deskou - čistírna odpadních vod
Kamenné schody
Zbytky kamenného podstavce rozhledny
Dlaždice 1603 - dostavba staré radnice
Seibothův žertovný kámen
Soldatenstein J.Z.
Boží muka s obrázkem a verši
Boží muka s obrázky

1958
1991 - 1994

z r. 1872
1948
1914 - 1918
1825

Prosečský hřeben - při č.t.c.
Nová Ves čp. 595 - u hasičské zbrojnice
Hacovský hřeben - při z.t.c.
Šumburk nad Desnou - při z.t.c.
Střední Smržovka - u nádraží
z Desné I. na Mariánskou Horu
Humboltova výšina
Liberec - Benešovo náměstí
Beranská cesta
nedaleko Polních Domků u Větrova
les nad Filipovem
Jindřichovice pod Smrkem - při z.t.c.

Boží muka pod Severákem		Hrabětice - při silnici do Jindřichova
Památka tří přátel - destička	1972 - 1979 - 1981	Ptačí Kupy
Skalka s označením stavu vody při povodni	30.7.1897	při ž.t.c. z Višňové do Frýdlantu
Morový sloup sv. Prokopa	z r. 1702	Rychnov - Smetanova ulice
Krakonošův hrob		poblíž Szklarske Poreby PR - při m.t.c.
Kamenný jehlan „K. V.“		na vrcholové skále Jelení stráně
Tramvajová kolej s mosaznou destičkou	1897 - 1984	Liberec - Pražská ulice
Památka kapličky sv. Jana Nepomuka	z r. 1994	Liberec - Růžodol I. - Londýnská ulice
Skála s vytesaným smrtihlaven na Strickerbergu		Kořenov - les nad mostem přes Jizeru
Deska Járy da Cimmana	(1914)	Ferdinandov

PAMÁTKY NEZJIŠTĚNÉHO PŮVODU

Pam. kámen		Mníšek - u zámečku při silnici k nádraží
Pam. kámen		Rádlo - v parčíku pod prodejnu
Pam. kámen		Liberec - Aloisina výšina - na hřišti
Pam. kámen		Příchovice - na hřišti
Pam. kámen		Liberec - Pavlovice - Polní ul. - u stadionu
Pam. kámen		Luh - při hl. silnici od nádraží do Lužce
Pam. kámen		Hajniště - při hl. silnici do Nového Města
Pam. kámen		Smržovka - u Parkhotelu
Pam. deska		Smržovka - park - skála pod Härtwigovým pramenem
Pomník (podstavec)		Libverda - lázeňský park
Pomník (pylon)		Libverda - lázeňský park
Pomník (pylon)		Vrkoslavice - před školou v Janáčkově ulici
Skála s nikou		Janov - při hl. silnici do Jablonce
Pam. kámen		Jablonec - Žižkův vrch - na hřišti

ZANIKLÉ PAMÁTKY

Scholzeho smrt	Franz Scholze	10. 5.1875	Liberec - ruprechtický lom
Wildnerův obrázkový buk	Ferdinand Wildner	10. 2.1886	Bílý Potok - u ž.t.c.
Stefanův kříž	Emil Stefan	31.12.1912	Jizerka - Promenádní cesta
Horkého kříž		7.1942	Smédava - Hraniční cesta
Hartigova pamětní deska	Josef Hartig	24. 7.1944	Ždár čp. 120
Luckewitzův pomníček	Bohdan Luckewitz	12. 5.1945	Liberec - u přehrady
Kříž paní Matěchové			Jablonec - stará Turnovská silnice
Weberův pánbůh - kříž			Malý Štolpich - u m.t.z.
Hirschmannův kříž			Rauscheckova cesta - z.t.c.
Gahlerův kříž			Nová Louka - křižovatka cest
Körnerův pomník			Liberec - před museem
Pomník císaře Josefa II. (Schillerův pomník)			Liberec - Riegrova ulice - park
Pam. kámen spolku „Die Naturfreunde“ - 50. výročí trvání spolku			Liberec - před vchodem do ZOO
Deska Carla Marii von Webera	návštěva hostince Zlatý beránek 8.8.1814		Liberec - Sokolovské náměstí
Deska na Siegmundově výšině			Liberec - Staré Pavlovice
Destička „A.R. 1938“			Jiřetín pod Bukovou - břeh Kamenice
Destička JST No 145 1882			Dolní Maxov - na okraji lesa
Tabulový smrk			Smrk - vrcholová plošina
Jedle U obrázku			Horní Lučany
Křížový buk	téměř zarostlý kříž		Rudolfov - při č.t.c. do Liberce
Rudolfův pramen			Liberec - Lidové sady
Lesní pobožnost			Rádlo

Ještěbský hřeben

Východní část Lužických hor

Hrádecká pánev

Podještědí

POMNÍČKY TRAGICKÝCH UDÁLOSTÍ

Vraždy a sebevraždy

<i>Borovice smrti (Mordkiefer)</i>		kolem r.1830	Pod Podkovou - při m.t.c.
<i>Pekařův kříž (Bäckenherrgott)</i>			Modla - při z.t.c.
<i>Friedrichův kříž</i>	Vincent Friedrich	12. 3.1882	les Holá - poblíž č.t.c.
<i>Plachtův kříž</i>	Josef Placht	15. 4.1893	les u Družcova
<i>Socha P. Marie (sebevražda syna Ignaze Glasera)</i>		asi v r.1820	Hodkovice - Liberecká ulice

Úrazy a jiná neštěstí

<i>Vozkův kříž</i>		1780	Pelíkovice
<i>Hoffrichterův kříž</i>	Karl Hoffrichter	1781	při silnici u Pelíkovíc
<i>Schäferův pomníček</i>	Josef Schäfer	26. 1.1823	Zlaté návrší
<i>Sanderův pomníček</i>	Anton Sander		Buková hora u Zdislavy
<i>Pomník des. Vavřínika</i>	Miroslav Vavříník	4. 2.1958	Bílý Kostel
<i>Todtův kříž</i>	Karel Todt	2.12.1969	Dlouhá hora - SV - úbočí
<i>Dvořákův kříž</i>	Josef Dvořák	3.12.1969	Ještěd. silnice - při ž.t.c.

Silniční nehody

<i>Karel Fenyk</i>	pomníček	18. 9.1967	Janovice
<i>Vladislav Jelínek, Vladimír Valenta, Karel Oulehla (kříž)</i>		28. 1.1972	Liščí les
<i>Jiří Kašpar</i>	pomníček	18. 9.1980	Družcov - u statku
<i>Václav Vraňovský</i>	kříž	13. 5.1981	Liščí les
<i>Petr Pluhař</i>	kříž na stromě	1994	Vesec pod Ještědem
<i>Radek Cejnar</i>	kříž	31. 5.1995	Šimonovice - u žel. přejezdu

Letecké katastrofy

Mohyla letců (Dakota)	št. rtm. Václav Barborka rtm. Jan Padouch čet. asp. Josef Kroulík ing. Antonín Husník ing. Vladimír Karmazín	20. 8. 1948	Ještěd - SZ - úbočí - při č.t.c.
Pomník letců (Morava)	Zdeněk Kopecký Zdeněk Běhounek Zdeněk Nosek Rudolf Matula	4. 10. 1977	Hodkovice - pobl. č.t.c.

PAMÁTNÁ MÍSTA OBĚTÍ VÁLEK A NÁSILÍ

Válka prusko - rakouská r. 1866

Pomník padlým		Dlouhý Most - u kostela
Pomník Franze von Panze	bez desky	u silnice Dlouhý Most - Liberec
Hrob husarů		Dlouhý Most - hřbitov
Hromadný hrob - kříž		Záskalí - při hlavní silnici
Společný hrob obětí r. 1866 a I. světové války		Hodkovice - hřbitov
Hrob neznámého pruského vojáka - kříž		Hodkovice - Liberecká ulice
Pomník padlým		Český Dub - hřbitov

I. světová válka - pomníky

Ostašov - zajatecký hřbitov	bez desky	lesík uprostřed pole
Bílý Kostel	bez desky	u kostela
Osečná		u hřbitova
Světlá pod Ještědem		u kostela
Rozstání	doplněna jména obětí II. světové války	před obecním domem
Javorník pod Ještědem		u školy - při č.t.c.
Vlčetín		při hlavní silnici
Andělská Hora	bez desky	u vodní nádrže
Machnín		u kostela - před hřbitovem
Kryštofovo údolí	pomník s pův. deskami, renov. r. 1995	při hl. silnici - z.t.c.

II. světová válka - pomníky

Hrádek nad Nisou	pomník obětem světových válek	naproti škole poblíž nádraží
Zdislava	pomník osvobození	u obecního úřadu v zahradě
Žibřidice	původně pomník I. světové války	při hl. silnici - z.t.c.
Dlouhý Most	pomník místním občanům	u domu čp. 16
Osečná	pomník osvobození	poblíž náměstí

Pamětní desky obětem z let 1918 - 1945

Pam. desky místním občanům	František Turpič Rudolf Laudát	19. 6. 1918 26. 7. 1944	Chrastava - škola na náměstí
10. výročí vyhlazení Lidic		10. 6. 1942	Hrádek - škola poblíž náměstí
Josef Jireš		4. 1942	Chotyně - koloniál
Josef Škoda		15. 8. 1942	Proseč pod Ještědem - sokolovna

PAMÁTNÁ MÍSTA

Pomníky a pamětní kameny

Josef Führich (1800 - 1876)	odhal. r. 1993	Crastava - před školou ve Skalní ulici
Karolina Světlá (1830 - 1899)	z r. 1931	Světlá pod Ještědem - u kostela
Tomáš Garrigue Masaryk (1850 - 1937)	odhal. r. 1990	Hodkovice - náměstí
Jan Amos Komenský (1592 - 1670)	odhal. r. 1994	Hodkovice - Městský les - z.t.c.
Johann Wolfgang Goethe (1749 - 1832)	odhal. r. 1994	Hodkovice - Městský les - z.t.c.
Friedrich Ludwig Jahn (1778 - 1852)	z r. 1928, poškozen	Kryštofovo Údolí - při z.t.c.
Josef Hub (1877 - 1922)	mohyla „U 80 dubů“	Boreček u Bílého Kostela
Friedrich Schiller (1759 - 1852)	z r. 1905	Osečná - lesopark
Friedrich Schiller	nyní J.A. Komenský	Hodkovice - Městský les
Richard Felgenhauer (1895 - 1958)	odhal. r. 1995	Kopaninský hřeben
Jubilejní pamětní kámen, původně Jahnův	bez desky	Hrádek nad Nisou - park
Rohanův pamětní kámen	z r. 1868	Ještěd - vrcholová skalka
300 let založení obce - 20.8.1683	z r. 1983	Polesí - u koupaliště - při z.t.c.
Rybářský kámen	z r. 1565	Hrádek - tovární ulice
Rybářský kámen	z r. 1565	Hartau SRN
Kámen českého Podještědí	z r. 1948	Rozstání - Kříž u potoka - z.t.c.
Památník Tábora lidu - 7.9.1870	z r. 1970	Hlubocký hřeben - při m.t.c.
Památník selského povstání - 1775	poprava Heinricha Spillera	Český Dub - Vyhlídka
Kámen „Kaiserhain 1908“	původní deska	Na Rozkoši - poblíž m.t.c.
Kámen mrtvých - 1921		Hrádek - evangelického kostela
Kameny loveckého štěstí	7 kamenů	Ještěd - JZ - úbočí
Panenský kámen	pahýl kříže	Rynoltice - poblíž benzinové pumpy

Pamětní desky

Josef Bürger (1845 - 1887)	stálé obydlí gen. Laudona 1757	Rynoltice čp. 3
Václav Havel (1886 - 1965)		Český Dub - budova kina
Založení české školy 1890		Hodkovice - Pražská ulice
Tajný sjezd soc. demokracie 18.6.1878	bud. hostince „U loterie“	Dlouhý Most - při hlavní silnici

Památky horolezců

Kahlikův pomníček	zahyn. 1931	Javorník - SZ- úbočí
Destička Herberta Guhna	zahyn. 24.7.1927	Horní skály - Gahlerova věž
Destička Zuzany Vondroušové	zahyn. 27.6.1991	Horní skály - Liberecká stěna

Kříže

Záskalský		Javorník - JZ - úbočí - při z.t.c.
Škodův		Hoření Paseky - při ž.t.c.
Lančvašský	renov. r. 1994 - kříž na stromě	Kozi vrchy - při č.t.c.
Ještědský - vrcholový	renov. r. 1990	Liberec - Horní Hanychov
Červený	1757	Kryštofovo Údolí - při ž.t.c.
Hraběnký Winkelbauerové	1935	Liščí les - při č.t.c.
Na Pláních		poblíž turistické chaty
Kříž mrtvých - Totenkreuz	1758	Lemberk - naučná stezka
Kříž obětem moru	1678	Hodkovice - nedaleko hřbitova
U Šámalů		při z.t.c. do Hluboké
U Šámalů	podstavec	při z.t.c. do Hluboké
U sedmi Javorů		Vesec pod Ještědem - při z.t.c.
Pruský	1905	les Holá - při č.t.c.
	Pražské mejto 1866	

Smírčí kříže

Zdislava			
Hodkovice	z části uražen		u hl. silnice pod nádražím
Chotyně			při silnici na Kalvárii - v zatáčce
Český Dub			pod železničním náspem v zahradě
Václavice	obrostlý křovím		v parčíku u musea
			u hřbitova

Obrázky

Zdislavský (Schönbacher Bild)	kamenný sloupek		při lesní cestě do Janovic
Vesecký	renov. r. 1994		na silniční křižovatce - při z.t.c.
Svatého Marka	na stromě		při z.t.c. u Světlé pod Ještědem
Černá matka Boží	renov. r. 1994 - skalka		Hodkovice - při č.t.c. za koupalištěm

Význačné stromy

Buk republiky		původně Eduardův buk	Dlouhá hora - sedlo - křiž. t. cest
Machnínská lípa			u silnice do Chrastavy
Tobiášova borovice	1800	Tobias Kunze	při č.t.c. nad Krásným Dolem
Lípa Karoliny Světlé			Světlá pod Ještědem - u kostela
Gottwaldová lípa	1948	pam.kámen - 23.11.1948	Nová Starost - při cestě

Horské kaple

Sv. Kryštofa	1763		Malý Vápenný - sedlo - při č.t.c.
Sv. Anny	1818		Záskalí - při č.t.c.
P. Marie			Kryštofovo Údolí - při hl. silnici
Javornická			Javorník - hřeben - při z.t.c.
Prosečská			v horní části obce
V Horním sedle			při silnici - č.t.c.
Skalní			Hodkovice - Liberecká ulice

SILNICE A CESTY

Patník staré Ještědské silnice		částečně uražen	lesní úsek nedaleko Hořeních Pasek
Kámen „Brzda“	1840	částečně uražen	v zatáčce na Kalvárii
Kamenný rozcestník hřebenové cesty			Na Výpřeži - u kiosku
Kameny hřebenové cesty	1903		Rašovský hřeben - při m.t.c.

HRANIČNÍ A REVÍRNÍ KAMENY

Hraniční kameny

Herrschaft Lämberg - Herrschaft Grafenstein			Jitrava - při silnici v dol. části obce
LB GST 1709		3 kameny	Malý Vápenný - při č.t.c.
HL VS 1730			Černá hora - Z - úbočí - při z.t.c.
Hr. kámen tří pánů - FA.CB AM.GZT CR.FVB 1680			lesní cesta Tobiášova borovice - Polesí
F A B 1672			lesní cesta Tobiášova borovice - Polesí
M O 4			lesní cesta Tobiášova borovice - Polesí
G T 1688			lesní cesta Tobiášova borovice - Polesí
Bez nápisu		3 kameny	lesní cesta Tobiášova borovice - Polesí

Balvan 1765
G S G 1723
H G V B 1688
Hraniční skála Z X 1831 - 23
WG VG 1706
Hr. kámen tří panství - HL HG HW

15 kamenů

lesní cesta Tobiášova borovice - Polesí
lesní cesta Tobiášova borovice - Polesí
při m.t.c. Petrovice - Polesí
Česká brána
při lesní cestě pod Bukovou horou
při ž.t.c. z Valdova do Janovic

Revírní kameny

A K 721
N 16
A 32
A W 1819

mezní kámen

Ovčí hora - V - úbočí - při ž.t.c.
Hřebeny u Horního Sedla - při č.t.c.
Černá hora - sedlo - při z.t.c.
Zdislava - při cestě v obci

RŮZNÉ

Brovový sloup (Sandkapelle)
Prosba lesa - tabule na stromě
Kamenný stůl
Kovářský kámen
Kámen s maltézským křížem
Skalákovna - skalní obydlí a letopočet 1873
Pramen lesních panen
Frantín pramen
Křížová cesta na Kalvárii
Kamenný pramen - „Hradní studánka“

z r. 1678

Hodkovice - Na převahách
při silnici Zdislava - Křížany
Javorník - J - úbočí - poblíž č.t.c.
Hodkovice - Dolánky čp. 380
Domaslavice - u kaple
Horka - při z.t.c.
pod Dělanou cestou
pod Dělanou cestou
Hodkovice - při ž.t.c.
Hrádek - park

PAMÁTKY NEZJIŠTĚNÉHO PŮVODU

Pamětní kámen - původní deska
Původní deska na kamenném prameni
Kříž na bříze u nádraží

() Jahnův pamětní kámen
() Hradní studánka
5. 7. 1990

Hrádek nad Nisou - park
Hrádek nad Nisou - park
Kryštofovo údolí

ZANIKLÉ PAMÁTKY

Mariánský obrázek na Výpřeži
Mariánský obrázek na Franzenhöhe
Kříž Christoha Lichtnera (1592 - 1653)
Celní kámen
Obrázek sv. Tobiáše
Kříž na Černé hoře

z r. 1800

při lesní cestě do Křížan - Zadní díra
Liberec - Horní Suchá
lesní cesta Výpřež - Horní Suchá
Hrádek nad Nisou
Tobiášova borovice
Ještědský hřeben

D O P L Ň K Y

k seznamu pomníčků a památných míst

(Patron 6 / 96)

J i z e r s k é h o r y

Vraždy

Porscheho smrt	Wenzel Porsche	25. 6. 1874	prameniště Černé Nisy
----------------	----------------	-------------	-----------------------

Úrazy a jiná neštěstí

Kříž na Černé Nise	Roman Hlaváček Stanislava Nováková	13. 1. 1985	Panenská stráž - u srubu
--------------------	---------------------------------------	-------------	--------------------------

Štajnclova památka	Jindra Štajncl	25. 11. 1993	lyžařská magistrála Nová Louka - Bedřichov
--------------------	----------------	--------------	---

Neštěstí na železnici

Zbyněk Klimeš	pomníček	30. 8. 1995	Rádlo - u zastávky
---------------	----------	-------------	--------------------

Silniční nehody

Otomar Tříška	pomníček	17. 4. 1996	Martinské údolí - u mostu
---------------	----------	-------------	---------------------------

Pomníky a pamětní kameny

Antonín Benjamín Svojsík	(1876 - 1938)	z roku 1996	Žulový vrch - J - úbočí
--------------------------	-----------------	-------------	-------------------------

Pamětní desky

Josef Korsch	(1840 - 1870)	z roku 1970	Frýdlant - Kodešova ulice
--------------	-----------------	-------------	---------------------------

Karel Vacek	(1902 - 1982)	z roku 1996	Liberec - Perlová ulice č. 12
-------------	-----------------	-------------	-------------------------------

Kříže

Školní kříž (Schulkreuz)	z roku 1806	renov. v roce 1996	Rychnov u Jablonce nad Nisou
----------------------------	-------------	--------------------	------------------------------

Obrázky

Svatého Huberta		z roku 1996	Chata věčného mlčení
-----------------	--	-------------	----------------------

Různé

Destička: „ Wasserstand am 18. September 1916 "			Desná - dům za kinem
---	--	--	----------------------

J e š t ě d s k ý h ř e b e n

Úrazy a jiná neštěstí

Walderetova památka

Adolf Waldert

10. 2. 1935

Javorník - Kamenný stůl

I. světová válka - pomníky

Rašovka

při cestě v obci

Kříže

Rozkocův

1900

osada U Šámálů

Silnice a cesty

Kámen polských budovatelů

1969 - 1974

Hodkovice - autobusové nádraží

Památky horolezců

Kahligův pamníček

Robert Kahlig

zahynul 6. 8. 1931

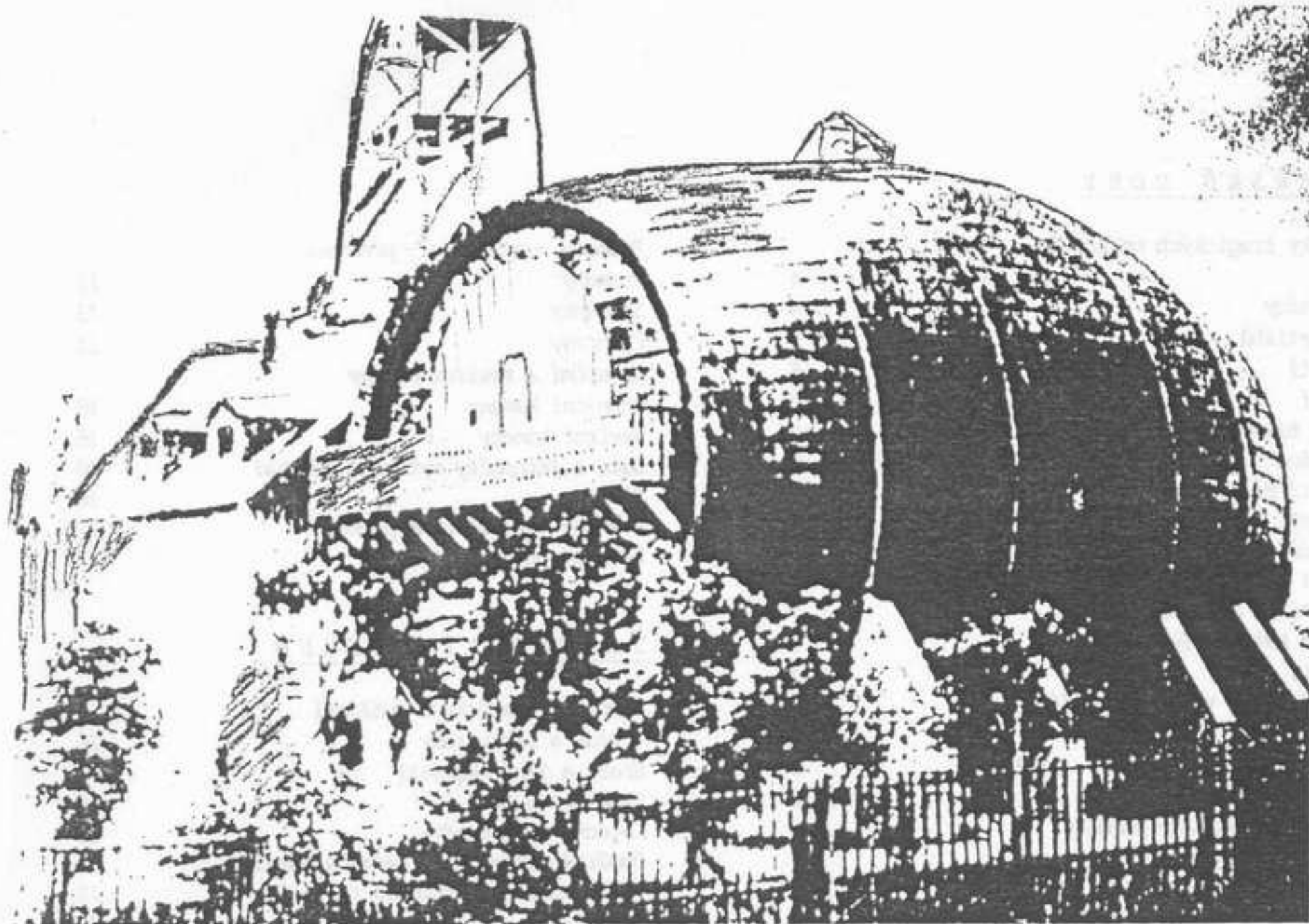
Javorník - SZ - úbočí

Eduard Švajda, 1. prosince 1996

O B S A H

J I Z E R S K É H O R Y

Pomníčky tragických událostí		Prameny - studánky - přehrady	
Vraždy	4	Prameny	15
Sebevraždy	4	Studánky	15
Smrt pytláků	5	Přehrady	15
Umrznutí	5	Hraniční a revírní kameny	
Utonutí	5	Hraniční kameny	16
Zabití bleskem	5	Revírní kameny	16
Zbloudění	5	Data a letopočty vytesané do skal	16
Neštěstí při lovu	5	Různé	16
Úrazy při kácení stromů	6	Památky nezjištěného původu	17
Úrazy při svážení dřeva	6	Zaniklé památky	17
Ostatní úrazy a jiná neštěstí	6		
Neštěstí na železnici	7		
Letecké katastrofy	7		
Silniční nehody	7		
Památná místa válek a násilí		<u>J E Š T Ě D S K Ý H Ř E B E N</u>	
Staré válečné pomníky	7	Pomníčky tragických událostí	
Válka prusko - rakouská r. 1866	8	Vraždy a sebevraždy	18
I. světová válka - pomníky	8	Úrazy a jiná neštěstí	18
II. světová válka - pomníky	9	Silniční nehody	18
Pomníky osvobození	9	Letecké katastrofy	19
Památníky koncentračních táborů	9	Památná místa obětí válek a násilí	
Pomníčky obětem z let 1938 - 1945	9	Válka prusko - rakouská r. 1866	19
Pamětní desky obětem z let 1938 - 1945	10	I. světová válka - pomníky	19
Pamětní desky obětem z poválečných let	10	II. světová válka - pomníky	19
Pamětní desky obětem 21. 8. 1968	10	Pamětní desky obětem z let 1918 - 1945	19
Památná místa		Památná místa	
Pomníky a pamětní kameny	10	Pomníky a pamětní kameny	20
Pamětní desky	11	Pamětní desky	20
Pamětní desky horolezců	11	Památky horolezců	20
Kříže	12	Kříže	20
Smírčí kříže	13	Smírčí kříže	21
Obrázky	13	Obrázky	21
Význačné stromy	13	Význačné stromy	21
Památky skláren	13	Horské kaple	21
Poutní a památná místa	13	Silnice a cesty	21
Památná místa dělnického hnutí	14	Hraniční a revírní kameny	
Horské kaple	14	Hraniční kameny	21
Silnice a cesty		Revírní kameny	22
Stavby silnic a cest	14	Různé	22
Kamenné rozcestníky a milníky	15	Památky nezjištěného původu	22
		Zaniklé památky	22

Bývalá restaurace Obří sud s rozhlednou na Javorníku.

**TENTO VÝTISK JE NEPRODEJNÝ
a slouží výhradně pro vnitřní potřebu našeho sdružení
a jeho členů !**

*Zpracováno během zimy 1995/96
jako zvláštní vydání
spolkového informačního zpravodaje Patron.*